

INFLIGHT MAGAZINE April / May 2014

IN TIME

← ESTONIAN AIR

In Brussels
with Kristi
Kallas

Looking at
cities from
space

Paris for
fashionistas

Kristel
Pärtna young opera star

Estonia's top-grade education

YOUR COMPLIMENTARY COPY

clear

Estonia noor hõbehääl
Kristel Pärtna
täidab ooperisaali sarmiga

Esietendus oma elu esimeses suurrollis on võrreldav pulmapäevaga, ütleb Estonia sopran Kristel Pärtna (32). „See möödub nii kiiresti ja hiljem ei mäleta sa kõiki üksikasju, aga see tunne jääb sinuga alatiseks.”

Tekst: ANU JÕESAAR • Fotod: STINA KASE, LIINA VIRU JA HARRI ROSPU, RAHVUSOOPER ESTONIA

Võiks vist öelda, et Kristel Pärtna lavakarjäär Rahvusoperis Estonia algaski pulmapäevaga. Tema algus teatris oli kui noore soprani unelm – avarolliks sai Violetta Verdi „La traviata”. Kristel meenutab, et harjutades tegeles ta rolliga iga päev ja kohati tundiski end rohkem Violetana kui Kristelina. „Tavaliselt ei ole Violetta noore laulja esimene roll, siis võib-olla oli minul võimalik oma noorusest ja kogenumatusest tulenevalt anda sellesse esitusse teatavat loomulikkust, stambivabadust,” hindab Kristel oma seni antud viitteist etendust. „Tunnetasin kõike läbi enda, otsisin Violetta tunnetes paralleele enda elu ja emotsioonidega.” Ka ooperijuht Mart Mikk mäletab, kuidas esimeste etendustega kaasnenud haprus töötas omal moel lauljanna kasuks. „Nooruslikkus köidab ja paneb uskuma neljasaja-aastase ajaloo ooperi jätkusuutlikkusse. Kindlasti ei tundnud suur osa publikust vähimatki puudust kogunud kurtisaani pillavast ning enesekindlast hoiakust, vaid elasid lihtsalt kaasa noore armunud naise õnnetule saatusele.”

Publik aplodeeris uuele kaunile peaosatäitjale etenduse lõppedes püsti seistes, teatri poolt oli lisaks tohtu suurele lillekimbule lava taga šampanja ja puuviljavaagen.

Laulis lühtri tilisema

Violetta osa ei pakuta kaugeltki igale verivärskelle lauljannale. Mart Mikule on sügavalt meelde jäänud, et kui Kristel laulis esimest korda Estonia tühjal laval Gilda aariat, hakkasid suure laelüht-

Kristel Pärtna

- On lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia magistrantuuri 2011. aastal.
- Õppis 2009–2010 Erasmus vahetusprogrammi raames Sibeliuse Akadeemias Anssi Hirvoneni lauluklassis.
- Aastal 2010 oli Mati Palmi fondi stipendiaat ning 2010–2012 Rahvusoper Estonia Ooperiakadeemia stipendiaat.
- Õppis Pille Lille Muusikute Fondi Noorte Talentide programmi raames 2012. aastal Rodolfo Celletti nimelises Belcanto Akadeemias Itaalias (Accademia del Belcanto „Rodolfo Celletti”).
- 2012. aasta sügisest Rahvusoper Estonia solist.
- Marje ja Kuldar Singi nimelise preemia „Noor Laulja” laureaat 2012.

ri klaasosad kergelt kaasa tilisema. Laulja ja Eesti noorte muusikute toetaja Pille Lill mäletab, kuidas üks tenor hüüatas harjutusruumi ukse taga Kristeli häält kuuldes: „See kõlab nagu Maria Callas!”

„Kristel jäi silma juba õpingute ajal Muusikaakadeemias dotsent Rostislav Gurjevi lauluklassis,” meenutab Pille Lill. „Kohe esimesel eksamil, kus teda kuulda sain, võlus tema hääle erakordne tämber ja kõla.” Kristel on üks kahest esimesest teatri Ooperiakadeemia kasvandikust, kes kaheaastase õppetsükli järel jõudsid solistilepinguteni.

Kristeli lüürlist sopranit ei pea Pille Lill paljaks nimetada koloratuursopraniks. Samuti kiidab ooperiasjatundja rahvusoperi lavastajate head silma, kui pärast mitme lavapartneri vahetumist debüteeris „La traviatas” Kristel Pärtna kõrval hinnatud noor tenor Oliver Kuusik. „Üks laulja ei saa kanda tervet ooperit, kuid Kristeli ja Oliveri täiuslik lavaklapp on just see, mille pärast publik ooperit vaatama tuleb. Nende sünergia jõuab lavalt saa-

li.” „Iga etendusega lisandub Violettale uusi värve ja alatoone,” tunnustab ooperijuht. „Meenub kord Kristeli etendust vaadanud Soome Rahvusoperi solistide väljendatud vaimustus juba esimesele vaheajale minnes – see oli siiras ja tõsiseltvõetav tunnustus noore kolleegi aadressil.” Ja „Põlvkondade” galakontserdil publik sõna otseses mõttes plahvatas pärast Kristeli esitatud Manoni gavotti!

„Rahvusoper hoiab oma noori lauljaid ja toetab nende arenemist ja õpinguid,” tunnustab Kristel. Esimesel tööpäeval anti talle pidulikult üle garderoobi võti ja võtmehoidjale oli kirjutatud: „Minu teine kodu”. „Ma tõesti tunnen, et nii see on. Teater on minu teine kodu. Tulen siia iga päev sooja tundega ja veedan siin vist isegi rohkem aega kui päris kodus. Enamjaolt saan tööle head, positiivset energiat.”

Kristel Pärtnal läheb teatris teine hooaeg. Lisaks Violettale on ta laulnud veel Kleopatrat Händeli ooperis „Julius Caesar” ja Gildat Vergi „Rigolettos”.

15. mail esietendub Kristeliga peaosas Donizetti ooper „Armujook”. „Adina on suur karakterroll, mis pakub mulle uue väljakutse, sellist rolli ma ei ole veel teinud,” jutustas Kristel prooviperioodil. Lisaks keerulisele vokaalpartiile tuli tal kohtuda äärmiselt nõudliku ning punktuaalse lavastaja Georg Malviusega.

„Usun, et Adinast saab oluline läbimurdepunkt, mis võib avada Kristeli karjääris järgmisi uksi,” kinnitab ka ooperijuht Mart Mikk enne lavaproovide algust.

Lapsena Vallimäel

Varaseim esinemine solistina, mida Kristel täna ähmaselt mäletab, oli ülesastumine kodulinna Rakvere Vallimäel. Vanust oli Piilu mudilasringi tillukesel lauljal siis 3–4 aastat. „Ma ei olnud kohalik lapstäh, pigem olin laps, kellele meeldis väga laulda ja kel oli suur huvi muusika vastu,” ütleb ta oma lasteaiapidude ja kooliaktuste esinemisi meenutades. „Kõrgeid noote olen alati võtnud, aga päris laulukoolitust mul polnud, lastemuusikakoolis õppisin klaverit. Alles kooli muusikaõpetaja juhtis mu tähelepanu sellele, et võiksin hakata laulmisega tõsisemalt tegelema.” Ka „Laulukarusselli” konkursil, kus paljud tulevased solistid hakkavad teiste laululaste seast juba välja paistma, jõudis Kristel vaid maakonna vooruni.

Selleks ajaks, kui gümnaasiumi lõpp paistma hakkas, oli Kristelil silme ees kaks võrdset tule-

vikuvallik: kas minna õppima moekunstnikuks või lauljaks. Kunst ja muusika olid tüdruku kaks suurt kirge, ta vuristas väsimatult õmblusmasinaga ja käis kunstiringis. Lõpuks sai otsustavaks see, et muusikaakadeemia lauluetevallmistuse katsed olid esimesena ja Kristel sooritas need edukalt.

Nii saigi rahvusoper endale maitsekalt riietuva solisti, aga õmbluskunstil tuli taanduda hobiks. Ja sellele hobile Kristelil viimasel ajal kuigi palju aega ei jää.

Itaalia aitas tiibu avada

Lauljaks õpitakse kaua, tihtipeale kogu elu. Kristel Pärtna sai magistrikraadi Eesti Muusikaakadeemias, lisaks sellele on ta täiendanud end pooleteist aasta jooksul Soomes Sibeliuse akadeemias Anssi Hirvoneni lauluklassis.

2012. aastal valiti ta paljude noorte eesti, läti ja soome lauljate seast õppima Rodolfo Celletti nimelisse Belcanto Akadeemiasse Itaalias. „See laulukool ei ole sama mis konservatoorium,“ avab Kristel Belcanto Akadeemia olemust. „Seal oli

tsükliõpe, mis mulle hästi sobis.“ Selle kooli eripäraks oli meistiklassi vormis õpe: „Mul oli kolm lauluõpetajat, Stefania Bonfadelli õpetas koloratuurtehnikat ning Sherman Lowe ja Paola Pittaluga vokaaltehnikat üldisemalt. Võiks arvata, et kolm eri õpetajat ajavad pigem segadusse, aga nemad, vastupidi, täiendasid üksteist suurepäraselt ja õpe oli väga süsteemne.“

Itaalia õpingud said teoks tänu Pille Lille Muusikute Fondile, mis toetab noorte talentide arengut. Fondi asutaja mäletab, et ka itaallasi võlus Kristeli eriline tämber ning just Itaalias saadud koolitus andis Kristeli kunstnikunatuuri avanemisele olulise tõuke.

Pärast kooli lõppu oli eesti sopranil võimalus Itaalias kaasa teha kahes festivalilavastuses. „Johann Adolf Hasse barokkooperis „Artaserse“ tegin kaasa dublandina, aga kuna põhikoosseisu osatäitja oli äsja emaks saanud, sain võimaluse alguses teda asendada ja laulda koos väga suurte lauljatega nagu Sonia Prina, Franco Fagioli jt,“ meenutab Kristel.

Kristel Violetta rollis operis „La Traviata“

Kristel in the role of Violetta in opera „La Traviata“

Kristel Pärtna reisisoovitused:

■ Soovitan külastada Lõuna-Itaalia väikelinnas Martina Francas suviti toimuvat Valle d'Itria ooperifestivali.

www.festivaldellavalleditria.it

■ Milano Teatro alla Scala - Üks kuulsamaid Ooperimaju maailmas. Siin annavad etendusi maailma esiklassi kuuluvad ooperilauljad.

Kristel Kleopatra rollis ooperis „Julius Caesar“

Kristel in the role of Cleopatra in opera "Giulio Cesare"

Rolle

■ Adina (Donizetti „Armujook“), Violetta (Verdi „La traviata“), Gilda (Verdi „Rigoletto“), Kleopatra (Händeli „Julius Caesar“), Mercédès (Bizet' „Carmen“), Arminda (Mozarti „Armas-tuse pärast aednikuneiu“), Euridice (Rossi/Terranova „Orfeus. Kujutlused kaugusest“), Esimene poiss (Mozarti „Võluflööt“), Esimene lilleneiu (Wagneri „Parsifal“) ja Kannupoiss (Wagneri „Lohengrin“), Mari hääl (A. Hirve „Tuleloitsija“), Clotilde (Bellini „Norma“).

Teises ooperis, Rossi/Terranova "Orfeus. Kujutlused kaugusest" sai habras blond lauljana Euridice osa. Sellest muinasjutulisest lavastusest tehti õnneks DVD ning õrna eestlanna esitust on pisut võimalik näha ka YouTube'is videolõigul.

Nii Itaalias saavutatu kui ka oma esimeste rahvusoperi rollide eest pälvis Kristel Pärtna 2012. aastal Noore Laulja preemia, mida annab välja Pille Lille Muusikute Fond.

Uuesti esimeses klassis

Käesolev hooaeg algas Kristel Pärtnale tundega, nagu oleks ta uuesti astunud esimesse klassi. Tegelikult alustas kooliteed hoopis Kristeli ja ta kontrabassimängijast abikaasa 7-aastane tütar Eliis. Kristeli lauljateest rääkides ei saa kõrvale jätta tõsiasja, et sageli on ta tunnis ja proovisaalis koos lapsega. Juba beebina magas Eliis ema laulutundides ja praegu, kui Kristel käib ennast Soomes täiendamas, on laps tihtipeale kaasas.

„Tütrel on nende aastatega korralik teoreetiline pagas käes,“ muigab Kristel. „Praegu õpib ta viiulit, aga kui temal peaks kord laulmise vastu

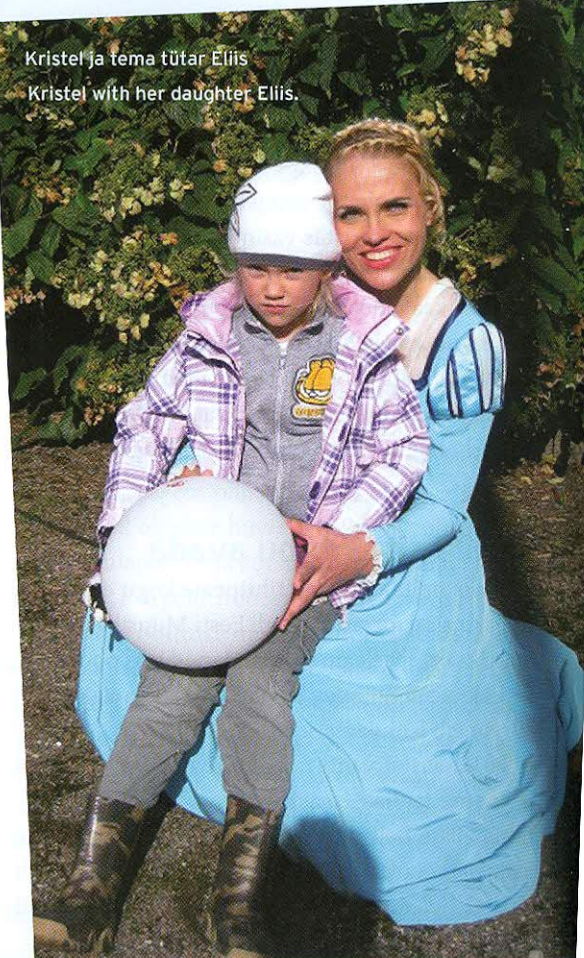
huvi tekkima, siis oleksid tal vist kõik eelteadmised olemas.“ Mõnikord on Kristel saanud lapselt olulist tagasisidet, näiteks võib laps pärast proovi öelda: emme, täna oli su hääl teistsugune. Ja siis on põhjust mõelda, mis selles proovis võis teisiti olla. „Ühes proovis märkasin, et laps hakkas vaikselt nutma, kuigi püüdis minu eest pisaraid varjata. Pärast koduteel ütles ta: emme, sa laulsid nii ilusasti!“ mäletab lauljanna.

Vaatamata lauluga täidetud päevadele on Kristel lapsele õhtuti ikka ka unelaulu laulnud. Tõsi küll, on olnud õhtuid, kui laps on öelnud: ära täna laula, ma ei taha...

Pikk tee Öökuningannani

Pille Lille hinnangul on Kristel selline laulja, kelle sarm ja sära jõuab juba täna lavalt saali kõige pimedamatesse soppidesse ja kellel on kõik eeldused, et kujuneda Eesti rahvusoperi prima-donnaks. „Sopraneid on teatavasti seitse liiki ja Kristel saab lüürilise sopranina publikule elamusi pakkuda kindlasti veel kümmekond aastat. Seejärel lisandub häälele võib-olla värve ja dramaatili-

Kristel ja tema tütar Eliis
Kristel with her daughter Eliis.

sust." Lill rõhutab, et nii Kristeli kui ka teiste andekate noorte lauljate tuleviku kujunemises on väga suur vastutus rahvusooperil: kui targalt oskab teater tema kättesse usaldatud suurepärase materjali ära kasutada.

Mart Mikk lisab ooperijuhina, et nagu spordis, nii ka muusikas on väikeses riigi tipptegijatel ühtaegu nii kergem kui ka raskem: solisti amet pakub siin riske vastu võtta ka ülesandeid, mis ideaalmaalmas eeldaksid teistsugust hääletüüpi. Samas ei pruugi koduteatris kunagi etenduda solisti unistuste lavastused. „Kuid see ei tähenda, et tänapäeva piirideta muusikaelu tingimustes jääksid unelmate osad laulmata.”

Kristel Pärtna on kindel, et nii näitlejana kui lauljana on võimalik püüelda veel palju-palju kaugemale. „Tahaksin kätte saada seda tunnet, et ma valdan oma pilli täiuslikult, et ma olen oma instrumendist üle, ükskõik mis roll mu ees on. Ma ei tea, kas ma jõuan täiuseni. Küll aga tean, et on võimalik õppida oma keha tundma nii hästi, et kui mõni koht mõnel päeval ei taha välja tulla, siis mul on vahendeid, kuidas keha õigesti tööle panna.”

Ta on valmis täiuse poole liikuma ja pidevalt juurde õppima, et võib-olla kunagi omakorda vokaalpedagoogina oma teadmisi järgmistele lauljapõlvkondadele edasi anda.

Enne seda aga loodab ta laulda ära oma unistuste rollid: Lucia Donizetti ooperis „Lucia di Lammermoor” ja Öökuninganna Mozarti „Võluflöödis”.

Naudib iga lennureisi

Üllatuslikult ei ole tulevane primadonna oma elus just väga palju lennukiga lennanud. Ta oli 25-aastane, kui tõsisest esimest korda õhku. „Ootasin seda võimalust väga ja alati naudin võimalust lennureis ette võtta. Itaalia-õpingute ajal oli lendamist sagedamini, viimane lennureis oligi aasta tagasi Veneetsiasse.”

Mis on aga see, mida ooperilaulja praegu võib oma suurimaks hobiks nimetada? Kristeli vastus on ootamatu. „Mu päevades on hetki, mil ma unustan kõik argipäevased pereaskeldused, lapse koolimured ja tööasjad. Need hetked veedan ma oma kodus akvaariumi juures kalu ja taimi silmitsedes.”

Niisiis – rahvusooperi sarmikas sopran puhkab vaikust kuulates. ✨

